

SPECIALKURS I KOMPARATIV SOCIOLOGI (7,5 hp) –preliminär version

KURSBESKRIVNING, SCHEMA, LÄSANVISNINGAR, LITTERATURLISTA

Kursbeskrivning

Kursen ”*Komparativ sociologi: makt, klass och genus i välfärdsstaten*” handlar om socialpolitikens framväxt, utformning och konsekvenser. Välfärdsstatens utveckling under efterkrigstiden är en av de största sociala förändringarna i modern historisk tid. Vad har drivit denna utveckling? Har det med makt och politik att göra? Eller med ekonomisk utveckling och globalisering? Hur påverkas välfärdsstaten av EU-samarbetet? Denna typ av frågor är centrala under kursens första del.

Därefter fokuserar kursen på välfärdsstaten och olika socialpolitiska vägval för att erbjuda ”*sociala rättigheter*”. Hur ser de svenska sociala trygghetssystemen ut i jämförelse med motsvarande system i andra länder? Är det svenska systemet unikt eller finns det grupper av länder med liknande socialpolitik? Är Sverige, som ibland påstås, världsledande avseende social trygghet, välfärd, låg fattigdom och ojämlikhet, eller har den svenska modellen hamnat på efterkälken?

För analys av dessa frågor uppmärksammas välfärdsstatens konsekvenser. Föreläsningarna behandlar centrala och högaktuella frågor. Hur påverkar socialpolitiken *inkomstskillnaderna* i samhället? Vilken socialpolitik minskar *fattigdom och socioekonomisk ojämlikhet* i högre utsträckning? Vilken roll spelar socialpolitiken på *jämställdhet, barnafödande* och olika familjetypers *levnadsnivåer*? Hur ser *stödet för välfärdsstaten* ut? Hur är socialpolitiken länkad till *arbetsmotivation och sysselsättning*? Hur har *tryggheten på jobbet* förändrats – i vilken utsträckning ser vi idag mer utsatta grupper på arbetsmarknaden – det sk *prekariatet*? Vad betyder *migration* för välfärdsstatens utveckling? Hur kan ”sociala rättigheter” också förstås som *sociala investeringar* för en både hållbar och konkurrenskraftig framtid? Avslutningsvis berörs kopplingen mellan välfärdsstaten och klimatkrisen – *vilka utmaningar står välfärdsstaten inför i ett klimatperspektiv*?

Kursen behandlar således många frågor av stor vetenskaplig och samhällsrelaterad betydelse. Såväl klassisk som modern sociologisk teori tillämpas på välfärdsstaten. Internationell forskning om socialpolitikens orsaker, utformning och konsekvenser behandlas. Kursen baseras på föreläsningar och två seminarier.

Seminarium I är studieaktiverande: litteratur läses inför seminariet och diskuteras tillsammans. *Seminarium II* är utformat som ett socialt experiment kring rättvis fördelning. Gästföreläsare Torbjörn Tännsjö, professor i praktisk filosofi, presenterar inledningsvis olika filosofiska perspektiv på rättvis fördelning, följt av diskussion i små och stora grupper. Båda seminarier syftar till möjlighet att i mindre grupp kritiskt reflektera över litteraturen, samt träning i att presentera slutsatser för varandra.

En *workshop* i samband med introduktionen förbereder Dig för akademiskt skrivande. Varje student väljer ett för kursen relevant ämnesområde och delas utifrån ämnesval in grupper om 2–3 studenter. Uppgiften är att författa en litteraturoversikt (ca 5-6 sidor). Fokus ligger på insamling av relevant litteratur och korrekt källhänvisning.

Delkursens lärandemål

Studenten ska efter kursen kunna redogöra för grundläggande teorier och begrepp inom området, såväl muntligt som skriftligt. Studenterna ska kunna jämföra olika länders socialpolitik och analysera hur socialpolitikens utformning är relaterad till bakomliggande drivkrafter och konsekvenser. Målsättningen är att studenten ska kunna tillämpa denna kunskap i analyser av innehåll och verkningar av socialpolitiken i Sverige och andra länder.

Justeringar med hänsyn till Covid19

- **Föreläsningar** live via zoom med **fråge- och diskussionsstund** i slutet av varje föreläsning.
- **Seminarium 1-2, skriv-workshop och slutseminarium:** online med smågruppsdiskussioner.
- **Zoomlänkar och lösenord** Lösenord till alla zoommöten: KOMPSOC
 - Introduktion & föreläsningar 1-7 <https://stockholmuni.zoom.us/j/67974130823>
 - Seminarium 1-2, skriv-workshop och slutseminarium <https://stockholmuni.zoom.us/j/67313886817>

Schema Komparativ sociologi (7,5hp), höstterminen 2020

Lärare

Dr. Ingrid Esser (IE), lärare/momentansvarig	ingrid.esser@sofi.su.se, rum F860, 08-16 34 51.
Doktorand Madeleine Eriksson (ME)	madeleine.eriksson@sofi.su.se, rum F834, 08-16 27 10.
Dr. Daniel Fredriksson (DF)	daniel.fredriksson@sofi.su.se, rum F828, 08-16 20 76.
Dr. Rense Nieuwenhuis (RN)	rense.nieuwenhuis@sofi.su.se, rum F972, 08-16 43 17.
Doktorand Sebastian Sirén (SS)	sebastian.siren@sofi.su.se, rum F836, 08- 16 23 12.

Gästföreläsare

Prof. Torbjörn Tännsjö (TT)	torbjorn.tannsjo@philosophy.su.se
-----------------------------	-----------------------------------

Undervisningstillfälle	Dag	Datum	Tid	Lokal	Lärare
Introduktion	Tors	3/12	10-12	Zoom	IE
Workshop – att skriva akademisk text			13-15	Zoom	SS, ME
Föreläsning 1	Fre	6/12	10-12	Zoom	DF
Föreläsning 2	Tis	8/12	10-12	Zoom	SS
Föreläsning 3	Tors	10/12	10-12	Zoom	SS
SEMINARIUM I	Fre	11/12	13-15	Zoom	SS, DF
Föreläsning 4	Mån	14/12	13-15	Zoom	RN
Föreläsning 5	Ons	16/12	13-15	Zoom	RN
Föreläsning 6	Fre	18/12	10-12	Zoom	IE
SEMINARIUM II	Mån	21/12	9-12	Lokal	IE, TT
Föreläsning 7	Tis	22/12	9-11	Zoom	SS
Inför hemtentamen/frågestund			11-12	Zoom	SS, IE
Utlämning av hemtentamen	Tis	22/12	kl. 13.00	Athena	
Inlämning av hemtentamen	Fre	8/1	kl. 23.59	Athena	
GRUPPHANDLEDNING	Mån	11/1	13-16	F900	ME, SS
<i>Självständigt arbete med skrivuppgiften</i>					
<i>Boka handledningstid utifrån behov ca 20 min/grupp enligt info på Athena.</i>					
Inlämning av skrivuppgift	Ons	13/1	kl. 15.00	Athena	
Examination av skrivuppgift	Fre	15/1	13-16	Athena	ME, SS
Sista kompletteringsdatum	Fre	19/2	kl. 23.59	Athena	

Läsanvisningar till föreläsningar och seminarier **(preliminär, fastställs senast 3 veckor före kursstart)**

Kursbok: Olofsson 2020, se kapitelanvisningar nedan.

Referenslitteratur: för den intresserade finns bra översiktsläsning som ej ingår i examinationen. Sirén (2019) Underlagsrapport till LO:s jämlikhetsutredning (på svenska). OHWS (2010) Oxford Handbook of the Welfare State (på engelska).

Introduktion, del 1: *En resa utan motstycke: Från fattigvård till sociala rättigheter*

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 1, 6, 11; OHWS (2010), kap. "The Social Rights of Citizenship" (se Policy Outcomes).

Workshop, att skriva akademiskt: genomgång av uppgiften. Se information och material på Athena.

Föreläsning 1: *Vad skapar samhällsförändring? Sociologiska och ekonomiska förklaringar till välfärdsstatens framväxt*

Litteratur: Korpi, 1985; Cousins 2005, kap. 2.

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 8-11; OHWS (2010), kap. "Democracy and Capitalism" och kap. "Unions and Employers" (se Inputs and Actors).

Föreläsning 2: *Socialpolitik under omvandling: institutioners förändring och stabilitet*

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 5, 7; Pierson, 1996; Streeck och Thelen, 2005 (sid. 16-33).

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 11-18; OHWS (2010), kap. "Welfare Retrenchment" (se Policy Outcomes).

Föreläsning 3: *Jämlikhet eller fattigdom: Socialpolitikens omfördelande effekter*

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 2, 10, 14; Korpi och Palme, 1999; Marx, m.fl., 2015 (sid. 2063-2088).

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 19-30; OHWS (2010), kap. "Inequality and Poverty" (se Policy Outcomes).

Seminarium: I *Den svenska socialförsäkringsmodellen under omdaning*

Instuderingsseminarium, se separat information på Athena.

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 14; Ferrarini m.fl. 2012; Streeck och Thelen, 2005 (sid. 16-33).

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 49-69.

Föreläsning 4 (hålls på engelska): *Genus i välfärdsstaten och familjepolitikens dimensioner och utfall*

Litteratur: Korpi 2000; Bonoli & Reber, 2010.

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 33-47; OHWS (2010), kap. "Gender" (se Inputs and Actors); kap. "Families versus State and Market" (se Approaches); Gauthier, 2002.

Föreläsning 5 (hålls på engelska): *Sociala investeringar: gamla & nya risker i välfärdsstaten – ensamstående föräldrar och "prekariatet" som exempel*

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 15-16; Morel et al, 2012; Kalleberg, 2009.

Ref. litt.: Sirén (2019), sid 30-33; OHWS (2010), kap. "Labour Market Activation" (se Inputs and Actors); kap. "Labour Market Activation" (se Policies); Nieuwenhuis & Maldonado, 2018.

Seminarium: II *Rättvis fördelning och socialpolitiska modeller*

Gästföreläsare Prof. Torbjörn Tännsjö inleder om filosofiska perspektiv på rättvisa, därefter socialt experiment, se separat info på Athena.

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 3; Kangas, 1998.

Föreläsning 6: *Stödet för välfärdsstaten och arbetsmotivation*

Litteratur: Olofsson, 2020, kap. 9, 15; Esser, 2012; Svallfors, 2010.

Ref. litt.: OHWS (2010), kap. "Public Attitudes" (se Inputs and Actors).

Föreläsning 7: *Socialpolitikens aktuella utmaningar: migration och klimatförändring*

Litteratur: 5. Gough and Meadowcroft (2011), Borevi (2010).

Ref. litt.: OHWS (2010), kap. "Migration and Ethnic Minorities" (se Inputs and Actors).*

Litteraturlista

Litteraturens tillgänglighet:

* Nedladdningsbar artikel från Stockholms universitetsbiblioteks hemsida för e-tidsskrifter.

** Nedladdningsbar e-bok via Stockholm universitetsbiblioteks hemsida.

*** Tillgänglig pdf-fil via Athena i mappen litteratur under innehåll [\[under uppdatering\]](#)

1. Bonoli, G., och Reber, F. (2010). The political economy of childcare in OECD countries: Explaining cross-national variation in spending and coverage rates. *European Journal of Political Research*, 49(1), 97–118. <http://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2009.01884.x>.*
2. Cousins, Mel. 2005. *European Welfare States. Comparative Perspectives*. Kapitel 2. London: Sage. Tillgänglig som ebok på SU:s bibliotek.***
3. Esser, I. (2012). "Inte bara för pengarna? Arbetsmotivation, pensionspreferenser och pliktökänsla i olika välfärdsstater." Sid. 52-69 i *Arbetslinja – arbetsmotivationen og velferdsstaten*, redigerad av S. Stjernø, and E. Øverbye. Universitetsforlaget.***
4. Ferrarini, T., Nelson, K., Palme, J., Sjöberg, O. (2012). *Sveriges socialförsäkringar i jämförande perspektiv. En institutionell analys av sjuk-, arbetsskade- och arbetslöshetsförsäkringarna i 18 OECD-länder 1930-2010*. Underlagsrapport till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (S 2010:04). Stockholm: Statens Offentliga Utredningar.***
5. Borevi, K. (2010). "Dimensions of Citizenship: European Integration Policies from a Scandinavian Perspective" i Bengtsson, B., Strömblad, P., & Bay, A. (Red.). *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing.**
6. Gough, I. and J. Meadowcroft (2011). "Decarbonizing the Welfare State." I *The Oxford Handbook of Climate Change and Society*, redigerad av J. S. Dryzek, R. B. Norgaard and D. Schlosberg. Oxford: Oxford University Press. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199566600.003.0033.
7. Kalleberg, A. L. (2009). Precarious work, insecure workers: Employment relations in transition. *American Sociological Review*, 74(1), 1–22.*
8. Kangas, O. (1998). Rättvis fördelning och socialpolitiska modeller: Rawls i internationell jämförelse. *Tidskrift för politisk filosofi*, vol. 1.***
9. Korpi, W. (1985). Handling, resurser, och makt – Om kausala och finala förklaringsmodeller i maktanalys. *Sociologisk forskning*, nr. 1.*
10. Korpi, W. och J. Palme. (1999). "Robin Hood, Matteus, eller strikt likhet? En jämförande studie av välfärdsstatens institutioner och strategier för att minska ojämlikhet och fattigdom i västerländerna." *Sociologisk forskning* 1.*
11. Korpi, W. (2000). "Faces of Inequality: Gender, Class, and Patterns of Inequalities in Different Types of Welfare States." *Social Politics* 7(2):127-91.*
12. Marx, I., Nolan, B., & Olivera, J. (2015). The Welfare State and Antipoverty Policy in Rich Countries. I A. B. Atkinson & F. Bourguignon (Eds.), *Handbook of Income Distribution* (Vol. 2, pp. 2063–2139). Elsevier. [Doi.org/10.1016/B978-0-444-59429-7.00024-8](http://doi.org/10.1016/B978-0-444-59429-7.00024-8).**
13. Morel, N., Palier, B., och Palme, J. (2012). "Beyond the Welfare State as We Know It", in N. Morel, B. Palier, and J. Palme, (red.), *Towards a Social Investment Welfare State? Ideas, Policies and Challenges*. Bristol: Policy Press, sid. 1-30.***
14. Olofsson, J. (2020). *Socialpolitik – varför hur och till vilken nytta?* Stockholm, SNS Förlag. [Kursbok].
15. Pierson, P. (1996). The New Politics of the Welfare State. *World Politics*, 48(2):143-179.*

16. Streeck, W. och K. Thelen. (2005). "Introduction: Institutional Change in Advanced Political Economies." Sid. 1-39 (sid. 16-33 att läsa) in *Beyond Continuity. Institutional Change in Advanced Political Economies*, redigerad av W. Streeck and K. Thelen. Oxford: Oxford University Press.**
17. Svallfors, Stefan. (2010). "Trygg, stöttande, tillitsfull? Svenskarnas syn på socialförsäkringarna." Underlagsrapport nr 10 till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, SOU 2010:4.***

Referenslitteratur:

18. Gauthier, A. (2002). "Family Policies in Industrialized Countries: Is There Convergence?" *Population (English Edition)* 57(3):447-74.*
19. Nieuwenhuis, R., & Maldonado, L. C. (2018). *The Triple Bind of Single-Parent Families: Resources, Employment and Policies To Improve Wellbeing*. Bristol: Policy Press. E-bok, läs kapitel 1, fri tillgänglighet: <http://www.oopen.org/search?identifier=643492>.**
20. Sirén, S. (2019) *Välfärdspolitik och jämlikhet. Insikter från jämförande socialpolitisk forskning*. Stockholm: LO.***
21. OHWS – "[*Oxford Handbook of the welfare state*](#)" (2010), e-bok tillgänglig för studenter vid SU, inloggade via Stockholms universitetsbibliotek. Redaktörer: Castles, F. G., Leibfried, S., Lewis, J., Obinger, H., and Christopher Pierson. Libris-länk : <https://libris.kb.se/bib/12069379>.**

Examination

Examination sker genom (1) hemtentamen, (2) aktivt deltagande två seminarier samt (3) inlämning av skrivuppgift. Vid frånvaro under seminarier besvaras ytterligare tentafrågor avseende respektive seminariums kurslitteratur. Skrivuppgiften betygsätts med godkänt/underkänt).

Inlämning av **hemtentamen** senast **8 jan** (kl. 23.59).

Inlämning av **skrivuppgift** senast **ons 13 jan** (kl. 15.00).

Hemtentamen rättas inom tre veckor.

Kompletteringar lämnas in senast **19 februari** (kl. 23.59). Sista kompletteringsmöjlighet för underkända kompletteringar är måndag **23 april** (kl. 23.59), efter vilket studenter hänvisas till komplettering enligt överenskommelse med kursansvarig i samråd med studierektor vid Sociologiska institutionen.

Examination sker via examinationsverktyget Exia (<https://examination.su.se>). och medger anonyma inlämningar och textkontroll för .

Betygskriterier

Studenten förväntas kunna redogöra för och diskutera olika teoretiska perspektiv och reflektera över orsaker och konsekvenser av den socialpolitiska utvecklingen i Sverige och andra länder.

Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala enligt följande:

A = Utmärkt. För detta betyg krävs att studenten mycket väl kan redogöra för de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen. Studenten ska dessutom visa prov på mycket god analytisk förmåga samt på ett välgrundat, självständigt och övertygande sätt argumentera för och jämföra teorier och empiriska resultat. Studenten ska när det efterfrågas mycket klart och tydligt kunna tillämpa begrepp och teorier på existerande socialpolitik och dess förändring.

B = Mycket bra. För detta betyg krävs att studenten väl kan redogöra för de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen. Studenten ska dessutom visa prov på god analytisk förmåga samt på ett välgrundat, självständigt och övertygande sätt argumentera för och jämföra teorier och empiriska resultat. Studenten ska när det efterfrågas kunna tillämpa begrepp och teorier på existerande socialpolitik.

C = Bra. För detta betyg krävs att studenten i huvudsak korrekt kan redogöra för de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen. Studenten ska dessutom på ett välgrundat och självständigt sätt argumentera för och jämföra teorier och empiriska resultat. Studenten ska när det efterfrågas kunna tillämpa begrepp och teorier på existerande socialpolitik.

D = Tillfredställande. För detta betyg krävs att studenten mestadels korrekt kan redogöra för, argumentera för och jämföra de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen.

E = Tillräckligt. För detta betyg krävs att studenten mestadels korrekt kan redogöra och jämföra centrala delar av de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen.

Fx = Otillräckligt. För detta betyg krävs att studenten endast har kännedom om vissa av de perspektiv, teorier och empiriska resultat som behandlas under kursen.

F = Helt Otillräckligt

För godkänt på kursen krävs minst betyget E på alla besvarade delfrågor. Slutbetyget för hela kursen blir genomsnittet av alla besvarade delfrågor. Studerande som fått betyget Fx eller F vid ett prov har rätt att genomgå ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg. Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom görs till studierektor.